



«ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

щомісячний науково-методичний журнал

№ 1 (607) СІЧЕНЬ 2020

Засновники –
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ВИДАВНИЦТВО «ПОЧАТКОВА ШКОЛА»
Видавець –
ВИДАВНИЦТВО «ПОЧАТКОВА ШКОЛА»
Видається з липня 1969 року
Київ

Головний редактор

Світлана ТАРНАВСЬКА

Редакційна колегія:

Іван БЕХ, Надія БІБІК, Микола ВАШУЛЕНКО,
Галина ДРЕВАЛЬ, Валентина ЗАТОРЖИНСЬКА,
Людмила КОВАЛЬ, Ярослава КОДЛЮК,
Юлія КОЛЕСНИКОВА (*завідувач відділу*),
Тетяна КОХНО, Людмила ЛІЩИНСЬКА,
Людмила ЛОПУШАНСЬКА (*відповідальний секретар*), Алла ЛУК'ЯНЕЦЬ,
Світлана МАРТИНЕНКО, Віра МЕЛЕШКО,
Олександр МИТНИК, Антоніна МОВЧУН,
Ізоolda НІЗЕЛЬСЬКА, Оксана ОНОПРІЄНКО,
Наталія ПАРХОМЕНКО, Катерина ПОНОМАРЬОВА,
Катерина ПРИЩЕПА, Тетяна ПУШКАРЬОВА,
Олександра САВЧЕНКО, Світлана СТРИЛЕЦЬ,
Володимир ТИМЕНКО, Людмила ХОРУЖА,
Тетяна ЯРЕМЧУК (*заступник головного редактора, завідувач відділу*).

Зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України серія КВ, №6506 від 09.09.2002 року.
Підписано до друку 24.12.2019. Формат 84x108/16.
Папір газетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 6,72. Умовн. фарбовідб. 6,72. Обл.-вид. арк. 9,75. Зам. 0104001.

Адреса редакції: 04213, Київ,
вул. Прирічна, 25-А, к. 12,
тел./факс (044) 501-03-87
www.pochatkova-shkola.net
e-mail: pochatkovasc.ua@gmail.com

Видруковано у видавництві «Преса України»
03148, Київ, вул. Героїв Космосу, 6
Свідоцтво № 35481684
http://www.pressa.kiev.ua/
Якість друку повністю відповідає наданому видавцем
видавничому оригіналу.

© «Початкова школа», 2020

ЗМІСТ

Виховні системи вчителя початкових класів		
Бех І. Виховна інноватика Василя Сухомлинського	1	
Освітні технології		
Якименко С., Тимченко А., Іванець Н., Філімонова Т., Дрозд О. Екскурсія до історичної локації «Ольвія» (Освітній нетворкінг)....		4
Методика навчання		
Фідкевич О., Бакуліна Н. Формувальне оцінювання як інструмент підвищення якості навчання	12	
Єтупова В. Урок української мови у 4 класі	15	
Разгільдєєва Л. Урок літературного читання в 4 класі	16	
Кобцева Н. Урок позакласного читання у 3 класі	18	
Прошкуратова Т., Пархоменко А. Система інтегрованих завдань з теми «Життя тварин у довкіллі»	20	
Діхтяренко Л. Ми пізнаємо природу – спостерігаємо за тваринами	23	
Лісовець О. Зустрічається зима з весною	25	
Гільберг Т., Тарнавська С. Орієнтовне календарно-тематичне планування з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	28	
Петрина А. Заняття з трудового навчання у 2 класі	38	
Микитюк В. Урок природознавства у 4 класі	40	
Тернавич Т. Інсценізація – один із напрямків особистісно орієнтованого навчання	42	
Творча лабораторія вчителя		
Зайцева Н. Створення ситуації успіху в освітньому процесі на уроках математики	45	
Інклюзивна освіта		
Дяченко Л. Як організувати роботу дітей в інклюзивному класі на уроках української мови і читання	48	
Здоров'я дітей – багатство нації		
Савенков І. Методичні основи занять лікувальною фізкультурою в спеціальних медичних групах у школі	51	
А я роблю так ...		
Крат Л. Захистити дитячу душу	55	
Нам пишуть		
Попкова Т., Зінченко С. Нестандартні уроки – втілення життєвих компетенцій у дію	58	
Мазур Н. Застосування методів критичного мислення на уроках у 3 класі	59	
Розкажи про свій клас	47, 60	
Конкурс «І сталося диво...»	62	
<hr/>		
<i>На 1 стор. обкладинки.</i> Гурток початково-технічного моделювання ЦНТТМ «Сфера» м. Києва. Керівник гуртка – Ельвіра Калениченко.		

Передрук будь-якого матеріалу українською або іншими мовами без письмової згоди редакції заборонено.

7. Обговорення малюнків.

VI. Домашнє завдання

Читати казку.

VII. Бум емоцій

(Учні прикріплюють на дошку навколо гвіздка свої кольорові емоції, утворюючи картину).

VIII. Оцінювання

(Діти самі себе оцінюють за кольоровою шкалою).

Взявшись за руки в групах, учні читають вірш:

Візьмемось за руки
Надійно і дружно.
Мости побудуємо
Міцні дуже-дуже.
Мости, що еднають,
Знання і уміння –
Збудуймо, додавши кольори –
Наснаги й терпіння.

Вчитель. Існує 7 кольорів щастя.

Перший колір – це життя, яке подарували вам батьки.

Другий колір – бачити навколишній світ.

Третій – можливість чути багатоголосий світ.

Четвертий – можливість відчувати всіх на дотик.

П'ятий – здатність відчувати запахи.

Шостий – здатність відчувати смак.

Сьомий – здійснення наших мрій.

Якого кольору ваші мрії? (Учні показують свої мрії на кольорових сигнальних картках).

Можливо, щастя має більше кольорів. Хто знає? Та я знаю лише одне, що воно різнокольорове, барвисте та світле. І нехай у кожного з нас щастя буде веселковим та чистим.



Тамара ПРОШКУРАТОВА,

доцент кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін
Педагогічного інституту Київського університету ім. Б.Грінченка,
Герой України, Заслужений учитель України;

Аліна ПАРХОМЕНКО,

методист Навчальної лабораторії творчої педагогіки
Київського університету ім. Б. Грінченка

Система інтегрованих завдань з теми "Життя тварин у довкіллі"

Пропоновані інтегровані завдання можна використовувати в групах продовженого дня, під час позакласної роботи в 1 і 2 класах.

> Прочитай вірш. Про яких тварин, свійських чи диких, у ньому згадується?

Сидить вовчисько на хуторі,
шукає зайця в комп'ютері.
Нишпорить по всій планеті,
шукає зайця в Інтернеті.

(Д.Павличко)

• На яких свійських тварин схожі вовк та заєць?
Запиши їхні назви: _____

> Переглянь мультфільм "Кіт, який гуляв сам по собі".



Усі свійські тварини колись були дикими!



• Які тварини належать до свійських, а які – до диких? Запиши приклади.

Свійські – тварини, які живуть біля людей, і люди про них піклуються. _____

Дикі – тварини, які живуть окремо від людей, і самі про себе дбають. _____

Вибіркове списування. Випиши назви тварин, які живуть поруч.

Вівця, білка, горобець, коза, качка, вовк, рись, черепаха, кінь, кабан, ведмідь, лисиця, сорока, їжак, лось, зебра, ворон, лев, собака, бобер, кіт, слон, корова, верблюд, чайка, фламінго.

Вибіркове списування. Випиши назви тварин у відповідні колонки.

Хом'як, собака, папуга, ведмідь, кіт, орел, корова, черепаха, білка.

Свійські тварини	Дикі тварини	Дикі тварини, які живуть вдома

> Розглянь малюнок.
Які звірі випадково потрапили у шкільне довкілля?
Запиши їхні назви.



Робота з деформованим текстом. Утвори та запиши речення.

зайчатко лозою. під Спить крихітне Кошеня дуже було. хвостиком Песик махав.

• Зафарбуй кружечок біля того малюнка, на якому правильно вигулюють собаку.

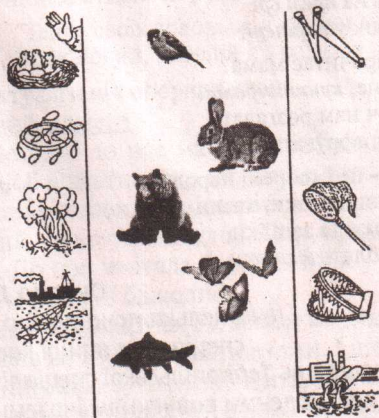


Чому? Розкажи другові.

Породи яких собак ти зустрічав у шкільному довкіллі? Запиши їх.

• На що скаржаться ці тварини?
Познач стрілками.

Як людина може їм зарадити?



• Випиши професії людей, які пов'язані з тваринами?

Грумер, зоотехнік, педіатр, орнітолог, бухгалтер, кінолог, ветеринар, водій, стюардеса, прибиральниця, дресирувальник.

✓ Подумай, чому тварини бувають безхатьками?
> Прочитай текст.

У цей день Дмитрик на уроках був неуважний. З голови не виходило вранці побачене цуценя: мокре, замерзле і голодне. Після уроків Дмитрик першим вибіг з класу. Хлопець уже не роздумував. Узяв цуценя на руки й поніс додому.

Як мама сприйме нового жителя їхньої квартири? А мама усміхнулася і сказала, що його спершу треба викупати, облаштувати йому житло, а потім придумати йому кличку.

• Допоможи Дмитрикові придумати кличку для собаки. Запиши її.

Зверни увагу!

Клички тварин пишуться з великої букви.

✓ Придумай оповідання про цікавий випадок, що трапився із твоїм песиком або кошеням.

> Прочитай текст.

Хтось виніс із хати маленьке сіре кошенятко й випустив його на дорогу.

Настав вечір. Страшно стало кошеняті. Притулилося воно до куша, сидить – тремтить. Ніхто його не пожаліє. Поверталася зі школи маленька Марійка. Чує – нявчить кошеня. Взяла вона кошеня й понесла додому. Пригорнулося воно до дівчинки, замуркотіло. Раде-радісіньке.

А Марійка міркувала про те, як її кошеня потоваришує із Дмитриковим цуценям.

• Які птахи є в довкіллі твоєї школи? Запиши їхні назви.

Які особливості всіх птахів? Познач їх.

○ тіло вкрите пір'ям ○ тіло вкрите шерстю

○ є дзьоб

○ відкладають яйця

Які зміни відбуваються в житті птахів навесні? Запиши.

> Розглянь малюнок.

Склади і запиши речення.



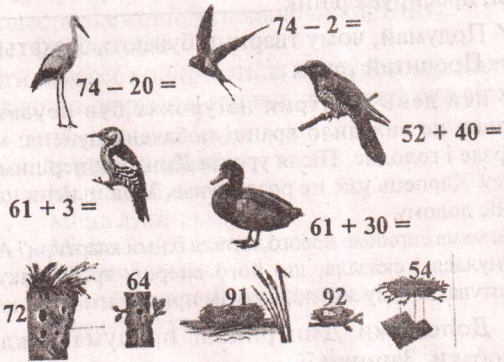
• Чи є шпаківні в довкіллі твоєї школи?

✓ Дізнайся, які птахи є символами України?

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Робота в парах. Які ти знаєш казки про тварин? Одну з них розкажи своєму другові.

• За допомогою математичних обчислень дізнайся, в якій пташці яке гніздо. З'єднай лініями.

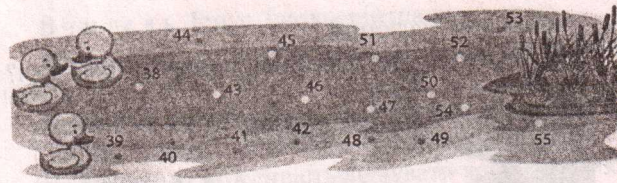


Вік проживання деяких пташок складає:

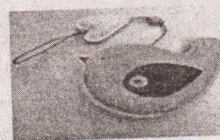
- Ворон — 15 років;
- Папуга — 35 років;
- Орел — 40 років;
- Ластівка — 9 років;
- Страус — 38 років;
- Горобець — 5 років.

За цими даними склади і запиши задачі на різницеве порівняння.

• Допоможи каченятам дістатися берега. З'єднай числа за порядком зростання.



Завдання за вибором. Виготуй пташку з матеріалів, вказаних на малюнку.



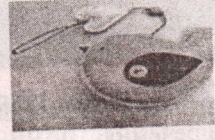
з пластикових ложок



з фетру



з паперу



з тканини

- Які дикі тварини є в довіллі школи?
- Які свійські тварини є в довіллі школи?
- Чим відрізняються дикі тварини від свійських?
- Які птахи є в довіллі школи?
- Які головні особливості всіх птахів?
- Чому не можна руйнувати пташині гнізда?

НАМ ПИШУ

Віршовані правила

Префікс **ПРЕ-** всім нахвалювався:

"Пречудово я старався,
Превеликий твір писав,
Букву е не забував".

Префікс **ПРЕ-** — це дуже-дуже!
Пам'ятай про це, мій друже.

Якщо хочеться спитати:
"Префікс **З** чи **С** писати?",
Треба (кафе "**Птах**") згадати,
Приголосні прочитати.
(**К, ф, п, т, х**).

В префіксах **РОЗ-**, **БЕЗ-** завжди,
Завжди букву **З** пиши.

Знак м'якшення напишеться
В дієсловах на **-ТЬСЯ**.
Усе, що не забудеться,
Запам'ятається.

Орфографію слід знати
Всім, щоб грамотно писати.

Байка — віршик для читання.
В ньому оповідь й повчання.

Драматург напише драму,
Йй придумують рекламу.
І посадять на прем'єрі
Малих діток у партері.

Текст не прочитає мама?
Це, напевне, криптограма.
Треба ключ нам розгадати
І тоді розшифрувати.

Фольклор — це створені народом
Прислів'я, приказки, казки
І скоромовки та загадки,
Які так люблять малюки.

Оксана ДЗЬ
вчителька початкових кл
спеціаліст вищої кате
старший учитель Тернопільської спеціалізо
школи № 5 з поглибленим вивченням іноземни



000000141357

Бібліотека Київського університету ім. Б. Грінченка

Індекс 74404, 95444

Конкурс "І сталося диво..."



Дружба – це диво!
Анастасія Зайцева

Малюнки учнів 2-А класу Глухівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ст. № 6 Сумської обл.



Дружба, що подолала страх.
Тарас Сорока



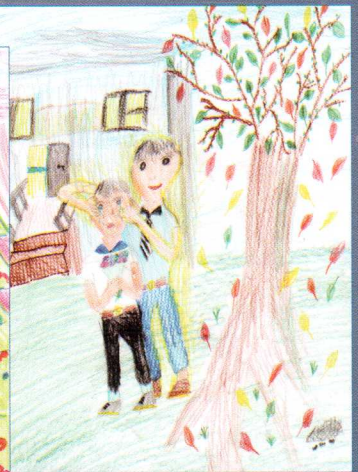
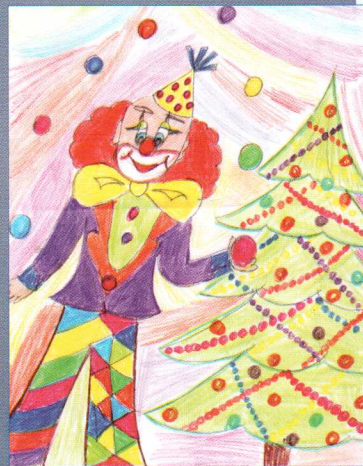
Павло Головка

Вчителька – Тетяна Гапонько.

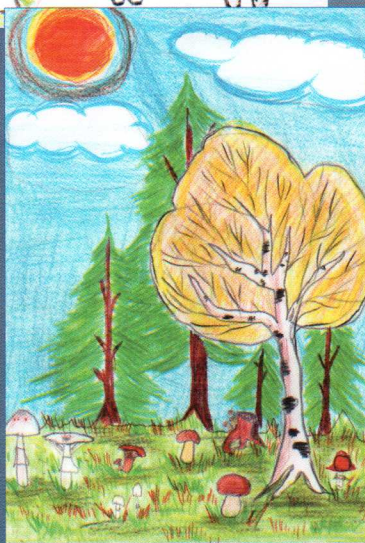


Антон Коллер

**Неймовірна
пригода
Оленки.**
Надія Коваль



Данієлла Гончарук



**Малюнки учнів 4-В класу
Одеської ЗОШ № 14.**
Вчителька – Світлана Мініна.

**Дивовижне
грибне
полювання.**
Андрій Ульянов



Незвичайні будинки.
Данііл Орлов, учень 4 класу
КЗ "Кам'янський ліцей Ізюмської
міської ради Харківської області".
Вчителька – Ірина Сінна.